

**Vapautus työvuoroluettelon laatimisesta. Huolintatehtävät.
Dnro 18/2014, annettu 15.12.2014**

Oikaisuvaatimus hylättiin.

Oikaisuvaatimuksen tekijä: X Oy

Vireille: 25.8.2014

Oikaisuvaatimuksen kohde:

Etelä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueen päätös dnro ESAVI/1377/04.07.01/2014, joka on annettu 23.7.2014. X Oy on saanut päätöksen tiedoksi 28.7.2014.

X Oy (kotipaikka Y) on hakenut Etelä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueelta täydellistä vapautusta velvollisuudesta laatia työaikalain (605/1996) 35 §:ssä tarkoitettu työvuoroluettelo huolinta-alan tehtäviä suorittaville työntekijöille. Hakemus on perustunut työaikalain 36 §:n 1 momenttiin (1518/2009), jonka mukaan aluehallintovirasto voi myöntää vapautuksen työvuoroluettelon laatimisvelvollisuudesta, jos luettelon laatiminen on työn epäsäännöllisen luonteen vuoksi erittäin vaikeaa.

Vapautusta on haettu, koska X Oy:n työtilanne on Venäjän heikentyneen talouden ja yleisen taloudellisen epävarmuuden seurauksena muuttunut. Huolintatehtävät ovat vähentyneet, ja tieto yhtiön terminaaleihin saapuvista tavarakuormista saadaan vasta edellisenä päivänä. Näiden seikkojen vuoksi yhtiö on katsonut, ettei työvuoroluetteloja voida laatia ennakkoon. Hakemuksessa on myös kerrottu, että yhtiö on velkasaneerauksessa ja ettei sillä ole varaa ylimääräisiin kustannuksiin, joita aiheutuu työvuorosuunnittelusta ja epätasaisesta työvoiman tarpeesta eri viikonpäivinä ja vuorokaudenaikoina.

X Oy on hakemusta laatiessaan kuullut työsuojeluvaltuutettu A:ta, joka on puoltanut vapautuksen myöntämistä yhtiölle.

Aluehallintovirasto on hylännyt X Oy:n hakemuksen.

Jotta vapautus työvuoroluettelon laatimisesta voitaisiin työaikalain 36 §:n 1 momentin nojalla myöntää, on työn oltava epäsäännöllistä ja työvuoroluettelon laatimisen tästä työn epäsäännöllisyydestä johtuen erittäin vaikeaa. Koska huolinta-alan töitä saatetaan aluehallintoviraston tietojen mukaan teettää kaikkina viikonpäivinä ja kaikkina vuorokaudenaikoina, voi täydellisen vapautuksen myöntäminen niissä johtaa käytännössä siihen, että työntekijä joutuu olemaan lähes koko ajan valmiudessa ryhtyä työhön. Työvuoroluettelon tarkoituksena on kuitenkin antaa työntekijälle täsmällistä tietoa työvuoroista ja vapaa-ajasta. Aluehallintoviraston näkemyksen mukaan työntekijän ajankäytön suunnittelu sekä työn ja vapaa-ajan erottaminen toisistaan vaikeutuvat tässä tapauksessa kohtuuttomasti, jos työvuoroluetteloita ei ole. Täydellisen vapautuksen myöntäminen työvuoroluettelon laatimisesta johtaisi myös siihen, ettei työntekijä työvuoronsa päättyessä tietäisi, milloin seuraava työvuoro alkaa.

X Oy ei aluehallintoviraston päätöksen mukaan ole tuonut esille, miten yhtiössä ja sen työpaikoilla on selvitetty työnantajan käytettävissä olevia keinoja muuttaa työvuoroluetteloita tapauksissa, joissa

tieto terminaaliin saapuvasta kuormasta on saatavissa vasta edellisenä päivänä tai muuten lyhyellä varoitusaajalla. Hakemuksessa ei ylipäänsä ole selvitetty, millaisia vaikeuksia yhtiöllä on ollut sopia työntekijöidensä kanssa työvuorojen muuttamisesta, kuinka usein muutoksia on jouduttu tekemään, tai kuinka paljon yhtiö on joutunut työvuoroluettelon laatimisesta johtuen teettämään työntekijöilään ylityötä taikka käyttämään ulkopuolista työvoimaa.

Aluehallintovirasto on katsonut, että täydellisen vapautuksen myöntäminen työvuoroluettelon laatimisesta loukkaa työntekijöiden oikeutta saada työvuorot tietoonsa hyvissä ajoin sekä rajoittaa kohtuuttomasti työntekijöiden vapaa-ajan suunnittelua. X Oy ei ole esittänyt riittäviä perusteluja sille, että työvuoroluetteloon ei voitaisi merkitä edes säännöllisen työvuoron alkamisen ajankohtaa.

Oikaisuvaatimus:

X Oy on vaatinut työneuvostoa kumoamaan aluehallintoviraston päätöksen ja myöntämään sille hakemuksessa tarkoitetun vapautuksen työvuoroluettelon laatimisesta.

Oikaisuvaatimuksen perusteet:

X Oy on todennut, että Venäjän tuonnin ja viennin tyrehtyminen alkuvuonna 2014 on tehnyt työvuoroluettelojen laatimisen yhtiön viidelle varastotyöntekijälle käytännössä mahdottomaksi. Tavaraa on tullut Y:n ja Z:n terminaaleihin yhden päivän varoitusaajalla. Maaliskuusta 2014 lähtien yhtiössä ei ole pystytty ennakoimaan, milloin varastotyöntekijöitä tarvitaan heidän työsopimustensa mukaisiin työtehtäviin. Tätä ei oikaisuvaatimuksen mukaan jo velkasaneerauksessa olevan yhtiön taloudellinen tila enää kestä, kuten ei myöskään alihankkijoiden käyttämistä varastotöihin silloin, kun omat työntekijät eivät ole työvuorossa.

Oikaisuvaatimuksessa on myös viitattu työvoiman vähentämiseen tähtääviin toimenpiteisiin, jotka X Oy:ssä jouduttiin käynnistämään sen jälkeen, kun aluehallintovirasto hylkäsi yhtiön tekemän hakemuksen.

Lisäksi oikaisuvaatimuksessa on luettelo seikoista, joista X Oy on pyytänyt saada toimittaa lisäselvitystä myöhemmin. Mitään tällaista selvitystä ei työneuvostoon ole kuitenkaan saapunut.

TYÖNEUVOSTON PÄÄTÖS

Oikaisuvaatimus hylättiin.

Päätöksen perustelut:

X Oy on hakenut täydellistä vapautusta työnantajalle kuuluvasta velvollisuudesta laatia työaikalain (605/1996) 35 §:n mukainen työvuoroluettelo. Hakemus on koskenut huolinta-alalla toimivan yhtiön varastotyöntekijöitä.

Työnantaja voidaan työaikalain 36 §:n 1 momentin (1518/2009) perusteella vapauttaa työvuoroluettelon laatimisvelvollisuudesta osittain tai kokonaan, jos luettelon laatiminen on työn epäsäännöllisen luonteen vuoksi erittäin vaikeaa. Poikkeusluvalla myönnettävän vapautuksen edellytyksenä on sekä työn epäsäännöllisyys että siitä johtuva työvuoroluettelon laatimisen erityinen vaikeus. Molemmissa edellytyksissä on tarkasteltava työ- ja työpaikkakohtaisesti, eikä niitä voida lupaharkinnassa sivuuttaa muilla vapautuksen puoltamistarkoituksessa esitetyillä seikoilla, kuten työntekijöiden edustajan suhtautumisella tai työnantajan taloudellisella asemalla.

X Oy on katsonut poikkeusluvalla myöntämisedellytysten täyttyvän, koska yhtiö ei enää pysty ennakkoimaan, milloin sillä on tarjota työtä varastotyöntekijöilleen. Syynä tähän on huolintatoimeksiantojen vähentyminen, mikä puolestaan on ollut seurausta yleisestä epävarmuudesta talouden tilassa sekä ennen kaikkea Venäjälle menevän viennin ja sieltä saapuvan tuonnin tyrehtymisestä. Niistä tavarakuormista, joita vielä saapuu yhtiön Y:ssä ja Z:ssä sijaitseviin terminaaleihin, saadaan tieto vasta edellisenä päivänä.

Vaikka X Oy on kuvannut yleisesti toimeksiantojensa vähentymistä ja siitä seurannutta vaikeutta ennakoita työvuoroja, yhtiö ei ole kuitenkaan lähemmin selvittänyt, kuinka paljon työ on käytännössä vähentynyt ja kuinka säännöllisesti tai epäsäännöllisesti sitä kyetään vielä työntekijöille tarjoamaan. Poikkeusluvalla edellytyksenä oleva työn epäsäännöllinen luonne on työneuvoston mielestä jäänyt tämän vuoksi osoittamatta.

Lupaharkinnassa on kiinnitettävä itse työn epäsäännöllisyyden ohella huomiota siitä johtuviin työvuoroluettelon laatimisvaikeuksiin. Paitsi työnantajan mahdollisuuksille työvuorojen ennakointiin, punninnassa on annettava merkitystä myös työntekijän oikeudelle saada etukäteen tieto työajan pituudesta ja sen sijoittamisesta.

Koska varastotyöntekijän työtä voidaan suorittaa kaikkina viikonpäivinä ja vuorokaudenaikoina, merkitsisi yhtiön hakema täydellinen vapautus työvuoroluettelon laatimisesta sitä, että työntekijöitä saatettaisiin pitää lähes jatkuvassa valmiudessa työhön. Kuten aluehallintovirasto on päätöksessään todennut, tällainen järjestely vaikeuttaisi työ- ja vapaa-ajan erottamista toisistaan ja rajoittaisi myös kohtuuttomasti työntekijän mahdollisuuksia oman vapaa-ajan suunnitteluun.

Työneuvosto pitää siksi – vaikka työ olisi työaikalain 36 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla epäsäännöllistä – selvänä, ettei vapautusta voitaisi tässä tapauksessa myöntää täydellisenä. Jos X Oy:n

ei tarvitsisi ilmoittaa etukäteen edes säännöllisten työvuorojen alkamisaikoja, seurauksena saattaisi olla jatkuva sidonnaisuus työhön ilman tätä tarkoittavaa työntekijän suostumusta. Lopputulema ei vastaisi työvuoroluetteloa koskevan sääntelyn oikeuspoliittisia tavoitteita ja olisi työntekijälle selvästi kohtuuton.

Näillä perusteilla työneuvosto katsoo, ettei asiassa ole syytä muuttaa oikaisuvaatimuksen kohteena olevaa aluehallintoviraston päätöstä.

Sovelletut lainkohdat:

Työaikalain (605/1996) 35 ja 36 § (1518/2009).

Päätös on yksimielinen ja se perustuu puheenjohtaja Pärnäsen sekä jäsenten Romo, Myyri-Partanen, Niittylä ja Meklin mielipiteeseen.